

Datum
2023-05-22

Diarienummer
GSN-2023/503

Handläggare
Karin Särkijärvi Zettervall
Karin.Sarkijarvi-Zettervall@huddinge.se

Grundskolenämnden

Maya Adolfsson
Maya.Adolfsson@huddinge.se

Ärendebalans avseende pågående och avslutade ärenden rörande kränkande behandling/incidentrapporter, klagomål och skolinspektionsärenden

Förslag till beslut

Nämnden har tagit del av Ärendebalans avseende pågående och avslutade ärenden rörande kränkande behandling/incidentrapporter, klagomål och skolinspektionsärenden.

Beskrivning av ärendet

Ärendebalansen avser en sammanställning av pågående och avslutade ärenden rörande incidentrapporter, klagomål och skolinspektionsärenden för läsåren 2020/2021, 2021/2022 och 2022/2023.

Ärendebalans redovisas som information till nämnden vid nämndens sammanträde i juni.

Incidentrapporter rörande kränkande behandling

I skollagen (2010:800) skärptes kravet på att skolhuvudmannen ska informeras om incidenter.

- Det ska finnas rutiner för hur information/anmälan mellan huvudman, personal, barn, elever och vårdnadshavare ska ske då någon i verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev upplever sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.
- Ansvarsfördelningen mellan huvudmannen och rektor ska vara tydlig.
- En utredning ska allsidigt belysa vad som har inträffat och analysera orsakerna till detta samt omfatta både den eller de som kan ha utövat kränkningen och den som har blivit utsatt för den.
- Utredningen ska ledas av rektorn eller någon med motsvarande ledningsfunktion om någon i personalen misstänks för att ha utsatt ett barn eller en elev för trakasserier eller kränkande behandling.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

- I varje enskilt fall ska en bedömning göras om en anmälan till andra myndigheter ska ske.
- Det finns en tydlig rekommendation från Skolverket att dokumentera alla incidenter i skolan. Utredning ska ske så snart en misstanke finns eller att en elev uppfattar sig utsatt vilket innebär att incidenter utreds oavsett om det är en kränkande i behandling skollagens mening eller om det inte är det.
- Riktlinjer för skollagsreglerade verksamheters arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling för grundskolans verksamhetsområde är beslutade av grundskolenämnden.

Det stöd som utgår från förvaltningen är uppbyggt kring de lagstyrda delarna om arbetet mot kränkande behandling och kravet på att det ska finnas rutiner för mottagande och utredande av klagomål som riktas mot verksamheterna.

Ett digitalt strukturstöd har utvecklats för att säkerställa att lagstadgad anmälningsskyldighet från personal till rektor och vidare från rektor till huvudman följs samt att nödvändig dokumentation i samband med utredningar sker. Samtliga grundskolor använder det digitala strukturstödet och på varje skola finns en av rektor utsedd utredningsgrupp. Förvaltningen följer kontinuerligt upp skolornas arbete och återkopplar i såväl enskilda individärenden som genom utbildningsinsatser rörande lagstiftning, uppdrag och konkret arbete. Uppföljning sker också i de så kallade kvalitetsdialogerna mellan områdeschef tillika skolchef och rektor.

Skyldigheten att anmäla, utreda, dokumentera

När antalet incidentrapporter ökar är det lätt att förhastat dra slutsatsen att också otryggheten ökar när det i själva verket kan vara ett resultat av en ökad ambition att tidigt reagera på oönskade beteenden för att göra skolmiljön trygg.

Incidentrapporter är ett underlag i skolors arbete med att analysera läget på skolan men det är viktigt att jämföra underlag och analysera läget utifrån flera underlag. Utöver incidentrapporter kan skolorna använda sig av exempelvis elevenkäter, trygghetsvandringar, samtal med skolsköterska och klassens kvalitetsrapport.

Skyldigheten att anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling inträder så snart en elev upplever sig utsatt eller att det kan finnas misstanke om att en elev kan vara utsatt. Antalet incidentrapporter är därför alltid fler än hur många elever det är som i skollagens mening verkligen har varit utsatta för kränkande behandling. Det är viktigt att tidigt reagera när en elev kan vara utsatt för kränkande behandling.

På grundskolenämndens möte 2023-06-20 kommer Visättraskolan redogöra för sitt främjande, förebyggande och åtgärdande arbete där incidentrapporteringen är en del av helheten. En analys av läget på den enskilda skolan är viktig att göra.

Antal incidentrapporter

Förvaltningen har gjort en jämförelse mellan åren 2020/2021, 2021/2022 och 2022/2023. Redovisning till nämnd sker i juni varje år och perioden som

incidentrapporter redovisas för år 15 augusti till 30 april. Antalet incidentrapporter elev-elev har ökat med drygt 700 sedan förra jämförelseperioden medan antalet utredningar där elev upplever sig utsatt av vuxen har minskat något.

Kommunala skolenheter	Antal incidentrapporter	Varav elev-elev	Varav vuxen-elev	Planer mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	Antal elever
Läsår, period 15 aug – 1 maj					
2022/2023	3536	3486	50	Alla skolenheter har giltiga planer	13 250
2021/2022	2828	2766	62	Alla skolenheter har giltiga planer	13 275
2020/2021	2787	2739	48	Alla skolenheter har giltiga planer	13 279

Antalet incidentrapporter har ökat och en analys av läget på den enskilda skolan är viktig att göra.

Platser som upplevs som otrygga

Incidentrapporter och elevenkät

I incidentrapporterna är det skolgård, uppehållsrum, korridorer och andra platser under elevers fria tid som oftast uppges vara de platser som kränkningar sker. Även lektionssalar är vanlig plats som rapporteras i incidentrapporter. Incidentrapporter skrivs av skolans personal och speglar också var personal finns och upptäcker incidenter. Personal finns i korridorer och i lektionssalar varpå händelser upptäcks och rapporteras, medan personal mer sällan är vid elevtoaletterna.

Endast 84 incidentrapporter rapporterar händelser vid skolans toaletter, medan elevenkäten visar att just toaletter är en plats som många elever upplever som otrygga, 43% i årskurs 4–6 och 21% i årskurs 7–9 upplever toaletter som otrygga.

I enlighet med tidigare år är toaletter och omklädningsrum de platser som elever i elevenkäten upplever är de mest otrygga platserna. Återigen blir det tydligt att analys av olika resultat är en förutsättning för att identifiera utvecklingsområden.

PLATSER	2022/2023	2021/2022	2020/2021
Toaletter	84	50	51
På nätet	85	79	54
Matsal	178	143	143
Idrottshall	268	196	209
Lektionssal	842	680	518
Skolgård, uppehållsrum	1264	1085	1208
Korridor, förflyttningsytor	1016	795	705
Andra platser	452	394	361

Jämförelseperioden är 15 augusti t.o.m. 30 april. Fler platser kan anges i en incidentrapport.

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Skollagen anger att arbetet med att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska, tillsammans med rutinerna för det åtgärdande arbetet (upptäcka, utreda och åtgärda) återspeglas i en årlig plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Som ett stöd för skolorna i arbetet med att upprätta den årliga planen har förvaltningen tagit fram en mall som innehåller analysstöd samt i övrigt innehåller de rubriker som Skolverket anger. Förvaltningen anordnar också så kallade Planverkstäder där upprättande av plan är fokus.

Samtliga skolor har giltiga årliga planer mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Klagomålshantering och Skolinspektionsärenden

Klagomål

Klagomålen gäller främst sådant som går att återfinna i skollagen eller andra styrdokument. Exempel på sådant som är reglerat i skollagen är huvudmannens skyldigheter vid kränkande behandling eller rätten till särskilt stöd.

Klagomålen kan även handla om skolmaten eller andra områden som inte är reglerat i lagtexten på ett tydligt sätt. I vissa fall har huvudmannen utformat riktlinjer för hur en viss fråga ska hanteras och utredningen grundar sig i huruvida huvudmannen eller skolan följt de framtagna riktlinjerna.

Svaren på klagomålen bottnar i så stor utsträckning som möjligt i aktuell lagstiftning, vilket ger styrka i bedömningen kring om skolan/huvudmannen gjort fel eller brutit mot någon bestämmelse.

Vad som påverkar statistiken

I flera klagomål tar klaganden upp olika områden men klagomålet förs endast in under en kategori. Klagomålen kan vara anonyma vilket innebär att klaganden inte begär svar på klagomålet. Detta innebär oftast att klagomålet delges rektor men att det inte utreds på förvaltningsnivå. Individärenden såsom kränkande behandling går inte att utreda utan att aktuell elev eller vårdnadshavare står som avsändare.

Antalet klagomål som inte utreds fluktuerar. För perioden 2020/2021 var det nästan en tredjedel av klagomålen som inte utreddes på grund av att det var anonymt eller inte kunde utredas av andra anledningar. Antalet outredda klagomål har sedan minskat under 2021/2022 och 2022/2023. Klagomålen har ändå rapporterats som en del i statistiken.

Statistiken påverkas också av att flera vårdnadshavare skickar in samma klagomål, dessa har då diarieförts separat. Klagomål som skickats in av samma klagande flera gånger har i den presenterade statistiken redovisats som ett

klagomål. När en klagande har skickat in flera klagomål som rör ungefär samma sak, har de rapporterats separat.

Vad som setts i årets statistik

Klagomål om problematisk skolfrånvaro och rektors ledningsansvar har ökat under den senaste perioden. Likaså har kränkande behandling ökat något.

Ökningen kan bero på kategoriseringen i sig, förvaltningen kan inte se omedelbara mönster för klagomålen. Liksom att incidentrapporter, elevenkäter, trygghetsvandringar är underlag i skolors arbete med att analysera läget på skolan är klagomål ett annat viktigt underlag. Uppföljning av läget i varje enskild skola sker också i de så kallade kvalitetsdialogerna mellan områdeschef och tillika skolchef och rektor.

Antal klagomål och Skolinspektionsärenden/ DO-ärenden

Kommunala skolenheter	Klagomål inkomna till kommunen Perioden 1 maj t.o.m. 30 april			Skolinspektionsärenden (inkl. BEO) och DO-ärenden		
OMRÅDEN kategoriseringar	Läsåret 2022/2023	Läsåret 2021/2022	Läsåret 2020/2021	Läsåret 2022/2023	Läsåret 2021/2022	Läsåret 2020/2021
Extra anpassningar och särskilt stöd	9	8	9	0	0	4
Kränkande behandling	18	16	15	5	4	8
Diskriminering och/eller trakasserier	4	3	0	3	0	0
Frånvaro	5	1	4	1	0	1
Bemötande och/eller kommunikation	9	9	6		1	
Skolmat	3	1	2		0	0
Tillsyn		2	4			1
Ledighet	1		1			
Inne- och utemiljö (fysisk)	4	1	7			
Undervisning	7	9	3			2
Trygghet och studiero	8	10	4			1
Rektors ledningsansvar	13	7	7			
Betyg	2	4				
Skolplacering	5	6	8			
Övrigt	13	21	16			
TOTALT ANTAL	101	98	86	9	5	17

Skolinspektionen och Diskrimineringsombudsmannen

Vårdnadshavare har möjlighet att anmäla upplevda brister hos huvudmannen till Skolinspektionen som enligt 26 kap. skollagen är tillsynsmyndighet.

Vid skolinspektionsärenden ställer Skolinspektionen ett antal frågor som ska besvaras av huvudmannen i samråd med rektor. Skolinspektionen beslutar antingen om att ett ärende avslutas eller att huvudmannen föreläggs att vidta åtgärder. Om åtgärder inte vidtas kan huvudmannen föreläggas med vite.

Skolenheterna får utifrån det som framkommer i anmälningarna stöd om brister upptäcks. Ett exempel på stödåtgärder är möten med enhetens skolledning för diskussion och information.

Huddinge har under redovisad period 2022/2023 haft nio skolinspektionsärenden varav två har resulterat i förelägganden om att vidta åtgärder rörande kränkande behandling.

Förvaltningens synpunkter

Det stöd som utgår från förvaltningen är uppbyggt kring de lagstyrda delarna om arbetet mot kränkande behandling och kravet på att det ska finnas rutiner för mottagande och utredande av klagomål som riktats mot verksamheten.

Skollagen anger att skolor ska ha årliga planer mot kränkande behandling och Skolinspektionen följer upp skolenheternas planer i samband med såväl inspektioner av verksamheter som vid utredning av individärenden.

Samtliga skolenheter använder det digitala strukturstödet för att fullfölja sin anmälningsskyldighet och dokumentera utredning och åtgärder av kränkande behandling. På varje skola finns en av rektor utsedd utredningsgrupp som ansvarar för varje enskilt ärende. Förvaltningen följer kontinuerligt upp skolenheternas arbete och återkopplar i såväl enskilda individärenden som genom utbildningsinsatser rörande lagstiftning, uppdrag och konkret arbete.

Genom ett samarbete mellan förvaltningen och skolenheterna kring kränkingsutredningar, klagomål och skolinspektionsärenden har en effektiv arbetsgång utvecklats där brister i verksamheten tidigt upptäcks och åtgärderna blir omedelbara.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Ordinarie uppdrag och medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

Johan Skofteröd

Utbildningsdirektör

Christina Dolke Andersson

Avdelningschef

Beslutet delges

Akten

Barn- och utbildningsförvaltningen